

A kultúra életformánk tartozéka

Komolyzenei koncerttel, valamint *Cs. Uhrin Tibor* festőművész kiállításával ünnepelte idén a város a Magyar Kultúra Napját. A Himnusz születésének 182. évfordulóján Cs. Uhrin Tibort kérdeztük arról, mit jelent számunkra ma a kultúra fogalma.

Hogyan alakult az Ön művészi pályája? Hogyan indult el, milyen fontosabb momentumok voltak a pályafutása során?

Minden egyes fiataloknak rendezett kiállításon megemlíttem a mester és a tanítvány közötti kapcsolat szépségét és nagyszerűségét, amelyet az apáról fiúra hagyott örökség magában hordoz. A kiállításon jelen van az én mesterem. Az iránta való tisztelet és szeretet természetesen nem akkor jelenik meg, amikor az ember tanítvány. Mindezt az ember akkor érti meg, amikor ő maga is abba a situációba kerül, hogy tőle kérdeznék. Ez nem egyik pillanatról a másikra történik, hanem a bölcsesség lerakódásával, a tapasztalatok sokaságával válik egészé az ember. Innentől kezdődik a művészet kibontakozása.

Az írott betű hatalma

A Magyar Kultúra Napja alkalmából rendezett kiállításon jelen volt **Dr. Vitéz Ferenc** művészeti kritikus és költő, a Kölcsey Ferenc Református Tanítóképző Főiskola tanára is. Saját bevallása szerint hosszú vargabetűket kanyarított az életével, mert miután szülőfalujából, Újkenézből Debrecenbe kerülve magyar – francia szakos diplomát szerzett, a Hajdú-Bihari Naplóhoz szegődött mint újságíró. Ezt követően általános iskolában is tanított, miközben egyetemen volt óraadó tanár. Országos lapokban is publikált, majd újra visszakertült a Naplóhoz, ahol egészen 2000-ig tevékenykedett.

Már több mint 13 éve Debrecen, Hajdú-Bihar Megye, és a régió művészeti közéletében tölt be közvetítő szerepet azáltal, hogy publikációs lehetőséget ad az általa is értékörzőnek vélt alkotóknak.

Mindemellert a költészet az Ön számára hobbi?

Az életformám. Az írás mások számára is láthatóvá tett belső megnyilatkozásának számos formája van, én a prózát és a verset művelem. Szinte nem telik el úgy nap, hogy ne írjak valamit. Amennyiben a hobbi az életmód része, azt mondhatom, hogy a költészet szenvedély, hiszen nem lehet megélni belőle, de meghalna az ember, ha nem csinálná. Én azokat becsülöm, akiknek hasonló életmódot jelent az alkotás, annak ellenére, hogy vagy megbecsülik az embert érte, vagy nem.

Ön szerint ezzel kapcsolatban mi a tendencia? Hogyan értékeli a közönség masztát a kultúrát?

A folytatás pedig az a feladat, amelyet az emberben való hit és magatartásforma jelent. A hit és a magatartásforma találkozása a tehetség, amely pedig művészi produktum formájában jelenik meg.

Ön szerint a digitális technika elterjedésének időszakában mennyire fogékonyak az emberek a hagyományos kultúrára?

A Magyar Kultúra Napjának az a fajta megnyilatkozása, amelyre magyarzatokat próbálunk adni, sajnos ma eléggé méltatlan. Ne csak a kultúra napján legyünk méltóak a kultúrára, hanem tendenciájában. Azt kell, hogy mondjam, hogy a televízió nagy szerepe van abban, hogy a kultúra kezd elértéktelenedni a nemzeti öntudat vonatkozásában. A nemzeti öntudatra viszont szükségünk van. Napjainkban ez a divattá vált magatartásforma igyekszik helyettesíteni a kultúra szerepét. A könyvek értékei is nagyon magasak. Aki régebben olvasott, ma már éppen emiatt nem vesz könyvet a kezébe, inkább leül a televízió elé. A silány irodalom igaz, hogy elérhetőbb, de azt nem tudom kultúrának nevezni.

Hogyan lehetne visszafordítani ezt a folyamatot?

A felelősség saját magunkon van. Ahogyan átváltozik az ember belső indíttatása, hogy vegyen egy könyvet, azt olvassa el, és utána szeresse meg. Például Márai Sándort is akkor fedezték fel, amikor már nem tudtak azzal a fajta tendenciával azonosulni, amely az ő műveiben elhangzott. A fiatalokban egyébként kezdem érezni a hovartartozás jeleit, például az egyetem szimbólumával díszített karszalag viselése esetében. De sajnos ebben a nagy rohanásban legtöbbször elfelejtjük, hogy kulturáltan kell élnünk, és azt is, hogy a kultúra életformánk tartozéka.

Úgy vélem, hogy az írott betű hatalma a digitális technika ellenére erősödik, pontosabb mindig megtartja az értékét azok számára, akik nem csak modernnek, hanem civilizáltak és emberek szeretnének maradni. Az emberségünkhöz hozzátartoznak a hagyományaink, amelyek között pedig az írott betű erejét soha nem szabad elfelejteni.

Verseivel és prózáival milyen közönséget céloz meg?

Azoknak szólnak az írásaim, akik elolvassák, akik szeretnek engem és ismernek. Azt vettem észre, hogy leginkább a huszoneves lányok, és az ötvenen túli hölgyek szeretik olvasni munkáimat. Általában klasszikus verseket írok, szeretem a rímeket.

Van olyan példaképe, akinek a gondolataiból ihletet merít?

Elsősorban a magyar publicisztika olyan klasszikusai, akik szépíróként is a legnagyobb teljesítményt nyújtották: Márai Sándor, de volt olyan időszakom, amikor József Attila – verseket mondogattam magamban hazafelé az úton. Pilinszky János ugyan később került az érdeklődés előterébe, Weöres Sándort pedig mintha kezdenék elfelejteni. Ami a prózairodalmat illeti, nagyon szeretem Ady Endre novelláit, vagy Kosztolányi Dezsőtől az Esti Kornélt.

Mit jelent az Ön számára a példaképek művészete?

Azt, hogy valószínűleg soha nem fogok a nyomukba érni, de törekednem kell rá.

Ez egyfajta célkitűzés?

Kitűzött céloom az, hogy éppen jól érezzem magam abban, amit csinálok. Hogy mit érek el, azt nem én fogom megítélni, de tisztában vagyok a korlátaimmal.

Tóth Anikó